

Valtuustoaloite, Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen osaamisyksikön perustaminen

Pevamltk 16.03.2026 § 30
5331/00.01.00/2024

Valmistelija(t)	Kati Kantanen, kati.kantanen(a)pshyvinvointialue.fi, Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen(a)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toimittaa sen aluehallituksen käsittelyyn.
Ennakkovaikutusten arviointi	Monialainen sektorirajat ylittävän osaamiskeskuksen perustaminen vahvistaa integraatiota ja selkeyttää asiakkaan palvelukokonaisuutta
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 41, § 186.
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: Valtuustoaloite, Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen osaamisyksikön perustaminen
Valmistelu	Tausta Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä on esittänyt 7.10.2024, että Pohjois-Savon hyvinvointialue järjestää neuropsykiatriset palvelut, oppimisen tuen ja niitä tukevan tutkimus- ja kehittämistoiminnan perustamalla neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen osaamisyksikön. Perhekeskuspalvelujen vastaus: Perhekeskuspalvelut vastaavat alaikäisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä osalta neurokirjon tuesta sekä hoidosta ja kuntoutuksesta. Perhekeskuspalveluissa tuotetaan ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja. Neurokirjon henkilöiden osalta näitä ovat esimerkiksi vanhemmuuden tukeminen, varhainen yksilöllinen tai ryhmämuotoinen tuki, tutkimus, hoito sekä psykoedukaatio. Lasten vanhemmille sekä nuorille tarjotaan ADHD-strategiakursseja. Lisäksi tarpeen mukaisesti perhekeskuspalveluissa voi saada toiminta- tai fysioterapeutin, sairaanhoitajan tai kuntoutusohjaajan tukea ja

kuntoutusta. Perhekeskuspalveluissa asiakas voi saada nepsy-valmennusta osana palvelutuotantoa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella neurokirjon kehittämistarpeet yli sektorirajojen ja neurokirjon palveluiden kehittäminen on valittu yhdeksi painopisteeksi vanhemmuuden tuen ja mielenterveyden tukemisen ohella. Pohjois-Savossa on tunnistettu yhä olevan lapsia ja nuoria, jotka jäävät erilaisien syiden vuoksi palvelukatveeseen. Näitä erityisryhmiä on tunnistettu olevan seuraavia:

1. Kehitysvammaiset lapset/nuoret
2. Autismikirjon epäilyt ilman vaikeaa psykiatrista problematiikkaa
3. Kuntoutuksen kokonaisarviota ja pidempiaikaista lääkinnällistä kuntoutusta ja sitä varten tarvittavia *neuropsykologin tutkimuksia* tarvitsevat lapset/nuoret, joiden kohdalla hoitovastuu on määritelty olevan kouluterveydenhuollossa.

Lisäksi perhekeskuspalveluissa on tunnistettu, että Nepsy-valmentajien määrä ei tällä hetkellä vastaa tarvetta ja nepsyvalmennusta on hyvinvointialueella tarjolla epätasaisesti. Myös ammattilaisten välisessä työnjaossa on tunnistettu olevan epäselvyyksiä ja rakenteita monialaiselle yhteistyölle eri toimijoiden kesken puuttuu, mm. vastuu seurannasta tuen jatkuvuuden näkökulmasta.

Neurokirjon palvelujen kehittämistyö on jatkunut RRP-hankkeen päätyttyä Polku kirjolle: Monialainen tuki neurokirjon lapsille, nuorille ja perheille-hankkeessa ajalla 1.4.2025-30.9.2026. Hanketta rahoittaa KELA. Hankkeessa työskentelee 1 projektiasiantuntija. Hankkeen tavoitteena ja tehtävänä on kuvata Pohjois-Savon hyvinvointialueelle monialainen, sektorirajat ylittävä palvelupolku neurokirjon lapsille, nuorille ja perheille. Hankkeessa kootaan monialainen sektorirajat ylittävä ohjaava työryhmä, joka tukee ja ohjaa hankkeeseen palkattavan projektiasiantuntijan työtä. Hankkeessa toteutetaan monialaiset työpajat, joissa tuotetaan materiaali sektorirajat ylittävään neurokirjon palvelupolkuun. Polku kuvataan visuaalisena kokonaisuutena asiakkaiden ja ammattilaisten käyttöön, jossa on tunnistettu eri tahoilla tuotettavat tuen muodot neurokirjon asiakkaille sekä hyvinvointialueen ja Kelan palveluiden osalta kriteerit, milloin ja miten kuhunkin tuen muotoon tai palveluun ohjataan.

Perhekeskuspalvelujen arvion mukaan neuropsykiatristen palvelujen ja oppimisen tuen osaamisyksikön perustamistarvetta tulee tarkastella:

- Polku kirjolle -hankkeen tuottamien tulosten perusteella sekä
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelurakennemuutoksen (R5) toimeenpanon yhteydessä.

Tarkastelun tavoitteena on varmistaa, että neurokirjon palvelut ovat jatkossa hyvinvointialueella yhtenäisiä, saavutettavia ja vaikuttavasti järjestettyjä.

